

лених серверів, контрагентів, магазинів); включення до шахрайських схем та державного втручання (арешт власників крупних ресурсів та вилучення серверів у США, обмеження обороту криптовалют у Непалі, Болівії, Бангладеші); зміни технологій тощо.

Список використаних джерел

1. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія / В.І. Ляшенко, О.С. Вишневський; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ, 2018. – 252 с.
2. Все, что вы хотели знать о моделировании биткойна, но боялись спросить. Часть 1 / Фантазини Д., Нигматуллин Э.М., Сухановская В.Н., Ивлиев С.В. // Прикладная эконометрика. – 2016. – т. 44. – С. 5–24.
3. Все, что вы хотели знать о моделировании биткойна, но боялись спросить. Часть 2 / Фантазини Д., Нигматуллин Э.М., Сухановская В.Н., Ивлиев С.В. // Прикладная эконометрика. – 2017. – т. 45. – С. 5–28.
4. GRAVIEX Exchange. Офіційна інтернет-сторінка біржи криптовалют Graviex [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://graviex.net> (12/09/2018).
5. Brenard Marr. 35 Amazing Real World Examples Of How Blockchain Is Changing Our World. *Forbes*. Jan 22, 2018 [electronic resource]. – available at <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2018/01/22/35-amazing-real-world-examples-of-how-blockchain-is-changing-our-world/> (12/09/2018).

Журавська Л. М.

к.пед.н., доцент

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ*

СТРУКТУРА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ НА ПРИКЛАДІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ПСИХОЛОГІЯ» ТА «ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА»

Електронна освіта нині набуває все більшого поширення. Дистанційне навчання з кожним роком стає все привабливішим як для студентів, так і для викладачів. Курси, що розробляються для нього, з кожним роком набувають досконалості, доступності, гнучкості. Вони сприяють не лише отриманню нових знань, але й

саморозвитку та самовдосконаленню, підвищенню мотивації до навчання, поліпшення стану самоорганізації студентів. Якість дистанційного курсу, як важлива умова забезпечення результативного і якісного навчання в сучасному освітньому процесі, у значній мірі залежить від його структури та змістовного наповнення, що враховує специфіку навчальної дисципліни. Нами розроблено, апробовано та впроваджено в освітній процес дистанційні курси з дисциплін «Психологія» та «Психологія і педагогіка». Основними складовими цих курсів є організаційно-методична, навчально-тематична, розширювальна та контрольна. Організаційно-методична складова розроблена відповідно до уніфікованих загально університетських вимог (програма, карта СРС, методичні рекомендації, глосарій, рекомендована література тощо) [1]. З урахуванням специфіки навчальних дисциплін «Психологія» та «Психологія і педагогіка» нами запропонована *авторська структура тем дистанційних курсів*, яка передбачає наявність теоретичного («*Опрацюйте теоретичний матеріал*») та практичного («*Виконайте*») розділів, що є обов'язковими для виконання. У кожній темі передбачено розділи для додаткового опрацювання, метою яких є розширення та поглиблення знань і умінь з теми – розділ «*Дізнайтеся більше*» та спонукати до самопізнання і саморозвитку – розділ «*Самовдосконалюйтеся*».

Перед вивченням кожної теми студент знайомиться з інформацією про мету, компетентності, що формуються, інтеграційні зв'язки, ключові слова, які мають активні посилання на Глосарій навчальних дисциплін. Це, з одного боку, інформує, спрощує входження в тему, економить час, з іншого – викликає подальший інтерес, включає в процес навчання.

До розділу «*Опрацюйте теоретичний матеріал*» входять: 1) Структурно-логічна схема теми, оформлена у вигляді інтелект карти; 2) Презентація MS PowerPoint у форматі PDF; 3) Опорний конспект питань теми у форматі PDF або у форматі веб-сторінки Moodle; 4) Запитання для самоконтролю у форматі веб-сторінки Moodle; 5) Література у форматі веб-сторінки Moodle з активними посиланнями; 6) Тематичний тест для самоконтролю теоретичного матеріалу у форматі Ресурс Moodle Банк питань.

Тематичний розділ «*Виконайте*» складається з таких видів завдань, як: завдання для теоретичних досліджень; практичні за-

вдання; завдання для семінарів; завдання для аналізу ситуацій; діагностичні завдання, що спрямовані на самопізнання; завдання на рефлексію.

Розділ «Дізнайтеся більше» до кожної теми містить відеоролики, відео презентації, документальні фільми, що доповнюють і розширюють програмний матеріал навчальних дисциплін «Психологія» та «Психологія і педагогіка».

До розділу «Самовдосконалюйтеся» включено різноманітні завдання і вправи для самопізнання та саморозвитку.

Велика увага у дистанційних курсах приділена контрольній складовій, функцією якої є не лише контроль та оцінювання, але й стимулювання та самоперевірка отриманих результатів вивчення теми. Тестовий контроль з навчальних дисциплін включає вхідний контроль, тематичні контролю, модульні контролю, заліковий та екзаменаційний тести. Загальний банк питань з навчальної дисципліни – понад 500 тестових завдань. У процесі застосування він щорічно змінюється та доповнюється.

Вхідне тестування проводиться з метою: 1) з'ясування рівня розуміння студентами базових понять та готовності до засвоєння навчальних дисциплін «Психологія» або «Психологія і педагогіка»; 2) добору відповідних методів додаткової роботи зі студентами, які показали недостатній рівень підготовки, визначення індивідуальної траєкторії навчальної діяльності, зокрема самостійне вивчення певних тем. База питань вхідного контролю сформована за розділами: «термінологія дисципліни»; «особистість»; «діяльність».

Банк питань *тестів тематичного контролю* включає понад 350 тестових завдань, які постійно доповнюються і вдосконалюються щодо змісту, складності, валідності, достовірності, кількості. Кожен тематичний тест містить від 20 до 50 тестових завдань. Студенту пропонується відповісти на 10 з них. Модульні тести складаються з 30 тестових завдань та 40 залікових і екзаменаційних.

За час апробації дистанційних курсів «Психологія» та «Психологія і педагогіка» *стандартизовано тестові завдання та тести*. У курсах використовуються тестові завдання закритого типу чотирьох видів: а) з 1-єю правильною відповіддю із 5-ти варіантів (50% від загальної кількості у тесті); б) 2-3 правильні ві-

дповіді із 5-ти варіантів (30% від загальної кількості у тесті); в) на відповідність – 3-4 варіанти (10% від загальної кількості у тесті); г) на упорядкування – 4-6 варіантів (10% від загальної кількості у тесті). Також стандартизовано тести за рівнем складності тестових завдань. Тестові завдання, на які студенти дали більше 90% і менше 20% правильних відповідей, перероблено або вилучено із тестів. Тести включають до 60% тестових завдань середнього рівня складності (40-69% правильних відповідей); 20% легкі тестові завдання (70-90% правильних відповідей); 20% складні тестові завдання (20-39% правильних відповідей).

Важливе значення надається розробленому та апробованому *авторському індивідуальному наскрізному завданню для дистанційних курсів «Психологія» та «Психологія і педагогіка»*, яке включає узагальнення власних результатів діагностичних завдань у табличній формі, та на їх основі складання психологічного автопортрету і розробку планів професійного розвитку (які професійні якості необхідно набути, розвинути або змінити у собі і якими методами, способами) та плану особистісного саморозвитку (які особистісні якості необхідно набути, розвинути або змінити у собі і якими методами, способами). Це завдання надає можливість студентам усвідомити результати самопізнання в процесі вивчення курсу, створює умови для їх подальшого професійного та особистісного саморозвитку. Воно є логічним завершенням вивчення дисципліни та необхідною умовою отримання позитивної оцінки.

Розроблені дистанційні курси також активно використовуються для денної та заочної форм навчання, що дає можливість:

- 1) реалізації моделі «перевернутого навчання», коли студенти попередньо опрацьовують теоретичний матеріал до проведення занять з відповідної теми: а) на лекції це сприяє її активізації, мотивації до відвідування та самопідготовки, акцентуації на найбільш важливих та складних аспектах теми; б) на практичних заняттях – вивільненню часу для аналізу проблемних ситуацій, закріплення теоретичних знань, вироблення практичних умінь та навичок;

- 2) проходження студентами денної форми навчання у середовищі Moodle тематичних та модульних тестів з метою самопідготовки та самоконтролю;

- 3) відпрацювання пропущених занять;
- 4) обговорення проблемних питань, ситуацій у форумі;
- 5) заглиблення та розширення отримання інформації з тем курсу;
- 6) надання навчально-методичної інформації: Карта СРС, вимоги до проектних та творчих завдань, графіки проведення ігор, психологічні тести тощо.

Отже, продумана структура дистанційного курсу дає можливість створити навчально-розвивальне середовище для студентів будь-яких форм навчання, надати їм спрямовану психолого-педагогічну підтримку у процесі засвоєння дисципліни, підвищити мотивацію до перманентного самовдосконалення та самоосвіти.

Список використаних джерел

1. Положення про організацію освітнього процесу за дистанційною формою навчання (нова редакція). – К.: КНЕУ, 2017. Режим доступу: http://kneu.edu.ua/userfiles/dist_norm_doc1/2017-Polozh_pro_org-cD196yu_navch_proc__za_dist_formoy – Назва з екрана.

Залознова Ю. С.

член-кор. НАН України, д.е.н., с.н.с.

Трушкіна Н. В.

к.е.н., член-кор. АЕН України

Інститут економіки промисловості НАН України, м.Київ

ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

На даний час стратегічним напрямом розвитку економіки є електронна комерція, яка має конкурентні переваги в глобальному інформаційному середовищі. Це обумовлено сучасними реаліями стрімкого цифрового розвитку в умовах інтеграції до глобальних систем та інфраструктур. На думку провідних вчених, «... Розширення частки цифрової або інформаційної економіки та прискорення зростання ВВП за рахунок цифровізації входить до кола пріоритетних проблем глобального масштабу...» [1, с. 6].